
UNIVERSITI SAINS MALAYSIA

Peperiksaan Semester Pertama
Sidang Akademik 2001/2002

September 2001

IEK 101/3 – PENGHITUNGAN PROSES KIMIA

Masa : 3 jam

Sila pastikan bahawa kertas peperiksaan ini mengandungi TIGA BELAS muka surat yang bercetak sebelum anda memulakan peperiksaan ini.

Jawab LIMA soalan. Semua soalan mesti dijawab dalam Bahasa Malaysia.

...2/-

1. (a) Satu campuran gas dari Padna Field, Louisiana mempunyai komposisi berikut:

<u>Komponen</u>	<u>% (isipadu)</u>	<u>Komponen</u>	<u>% (isipadu)</u>
CH ₄	87.09	C ₅ H ₁₂	0.46
C ₂ H ₆	4.42	C ₆ H ₁₄	0.29
C ₃ H ₈	1.60	C ₇ H ₁₆	0.06
i-C ₄ H ₁₀	0.40	N ₂	4.76
n-C ₄ H ₁₀	0.50	CO ₂	0.40

Jumlah = 100.00

- (i) Hitungkan peratus berat bagi setiap komponen di dalam gas.
- (ii) Hitungkan berat molekul purata gas.
- (iii) Hitungkan isipadu spesifik bagi campuran gas pada 130 kPa dan 80°C.

(50 markah)

...3/-

- (b) Satu sampel gas asli pada 3500 kPa dan 120°C mempunyai komposisi berikut:

Komponen	berat, g	Tc, K	Pc, atm
CH ₄	100	191	45.8
C ₂ H ₆	240	305	48.2
C ₃ H ₈	150	370	42.1
N ₂	50	126	33.5

Dengan menggunakan kaedah pseudokritik di mana $T_{pc} = \sum y_i T_{ci}$, $P_{pc} = \sum y_i P_{ci}$, dapatkan ketumpatan sampel gas asli ini.

$$R = 82.06 \text{ atm} \cdot \text{cm}^3/\text{g-mol-K} = 8.31 \text{ (kPa)}\text{m}^3/\text{kg-mol-K}$$

(50 markah)

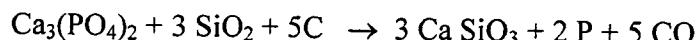
2. Etana (C₂H₆) dibakar dengan 50% kelebihan udara. Peratusan penukaran etana ialah 90%. Daripada etana yang dibakar, 25% bertindak balas untuk membentukkan CO dan bakinya membentukkan CO₂. Hitungkan komposisi gas serombong dan nisbah air dengan gas serombong kering. Oksigen yang dikehendaki secara teoretis ialah oksigen yang dikehendaki untuk pembakaran sempurna.

(100 markah)

...4/-

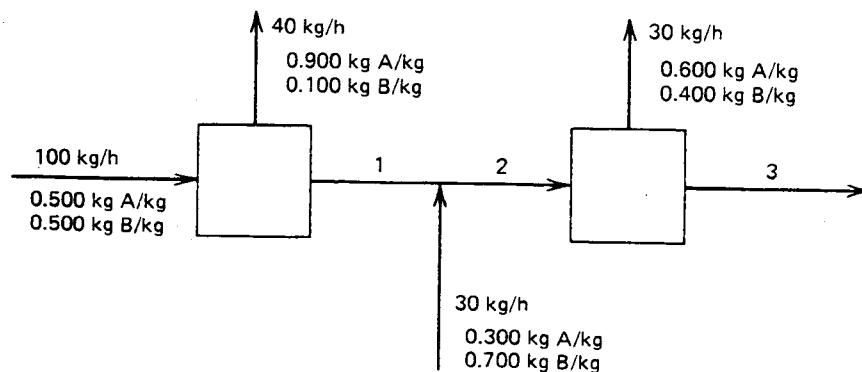
3. (a) Fosforus (P) adalah disediakan dengan memanaskan suatu campuran kalsium fosfat $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2$, pasir (SiO_2) dan arang (C) di dalam satu relau elektrik menurut tindak balas berikut. Silika (pasir) dibekalkan 10% kelebihan dan arang dibekalkan 40% kelebihan daripada yang dikehendaki secara teoretis.

- (i) Hitungkan komposisi bahan-bahan tindak balas yang dibekalkan mengikut berat.
- (ii) Hitungkan kg fosforus yang dihasilkan setiap 100 kg campuran dengan menganggapkan bahawa penguraian fosfat ialah 90% sempurna.

(50 markah)

(b) Proses yang ditunjukkan di bawah merupakan satu proses penyulingan dua-unit selanjar keadaan mantap. Setiap arus mengandungi dua komponen A dan B dalam kombinasi berlainan. Arus 1, 2, dan 3 mempunyai kadar aliran dan komposisi yang tidak ditunjukkan. Hitungkan kadar aliran dan komposisi di ketiga-tiga arus 1, 2 dan 3.

4. (a) Stim basah pada 380°F memasuki satu kondenser. Hasil kondensasi (kondensat) keluar pada 180°F . Beratnya hasil kondensasi 6.5 lb. Air penyejuk sejumlah 400 lb memasuki kondenser pada 60°F dan keluar pada 80°F . Apakah kualiti stim basah itu? Muatan haba bagi air ialah 1 Btu/lb $^{\circ}\text{F}$.

(50 markah)

- (b) Muatan haba bagi ammonia ialah

$$C_p = 34.5864 + 0.035668T - 7.9955 \times 10^{-6}T^2$$

Unit untuk C_p ialah J/g-mol $^{\circ}\text{C}$ dan untuk T ialah $^{\circ}\text{C}$. Hitungkan perubahan entalpi bagi 7 kg mol NH_3 yang disejukkan dari 827°C ke 227°C .

(50 markah)

5. (a) Gas sulfur dioksida dibakar dengan 100% kelebihan udara. Darjah penukaran ke SO_3 ialah 80%. Gas-gas memasuki pada 300°C dan keluar pada 500°C . Berapa kcal akan diserapkan per kg-mol SO_2 yang dibekalkan?

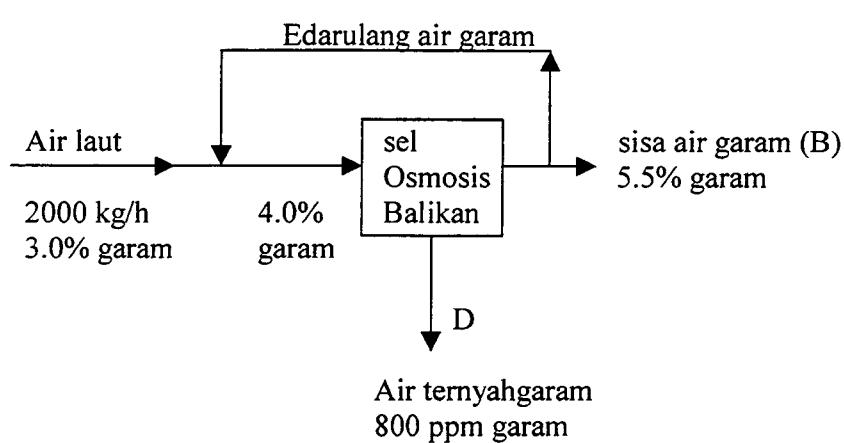

$$Q = \Delta H = \Sigma H_p + \Delta H_{25} - \Sigma H_R$$

(60 markah)

...6/-

- (b) Stim pada 140 psi dengan 80°F darjah superpanas memasuki satu turbin pada kadar 5000 lb/h. Turbin tersebut beroperasi secara adiabatik. Stim yang keluar dari turbin adalah tenu pada 15 psi. Hitungkan kerja dibuat oleh turbin dalam unit ft-lbf.
(40 markah)
6. (a) Air laut akan dinyahgaram melalui osmosis balikan seperti ditunjukkan. Dengan data yang diberi, tentukan
 (i) kadar penyingkiran air garam sisa (B);
 (ii) kadar penghasilan air ternyahgaram (D).

(30 markah)

...7/-

- (b) 1.5 kg-mol sejam HCl gas disuapkan ke dalam satu kamar pembakaran di mana ia bertindak balas dengan oksigen dari udara yang dibekalkan 70% kelebihan untuk menghasilkan gas klorin dan wap air. Tindak balas adalah sempurna dan hasil-hasil keluar dari kamar pembakaran pada 750 mm Hg dan 320°C. Hitungkan
- (i) kg O₂ yang disuapkan ke dalam kamar pembakaran sejam;
 - (ii) komposisi gas-gas yang meninggalkan kamar pembakaran;
 - (iii) kadar aliran volumetrik campuran gas hasil.

(70 markah)

Isipadu bagi 1 gmol gas pada STP = 22.414 L
Isipadu bagi 1 kg-mol gas pada STP = 22.414 m³
Isipadu bagi 1 lb-mol gas pada STP = 359 lt³

...8/-

VALUES OF GAS CONSTANT

Temperature	Mass	Energy	R
Kelvins	kg mol	J	8314.47
		cal _{IT}	1.9859×10^3
		cal	1.9873×10^3
		m ³ -atm	82.056×10^{-3}
		cm ³ -atm	82.056
	g mol	Btu	1.9858
		lb·ft	1545.3
		Hp-h	7.8045×10^{-4}
		kWh	5.8198×10^{-4}

CONVERSION FACTORS AND CONSTANTS OF NATURE

To convert from	To	Multiply by†
acre	ft ²	43,560*
atm	m ²	4046.85
	N/m ²	1.01325×10^5
	lb _f /in. ²	14.696
Avogadro number	particles/g mol	6.022169×10^{23}
barrel (petroleum)	ft ³	5.6146
	gal (U.S.)	42*
	m ³	0.15899
bar	N/m ²	1×10^5
	lb _f /in. ²	14.504
Boltzmann constant	J/K	1.380622×10^{-23}
Btu	cal _{IT}	251.996
	ft-lb _f	778.17
	J	1055.06
	kWh	2.9307×10^{-4}
Btu/lb	cal _{IT} /g	0.55556
Btu/lb-°F	cal _{IT} /g-°C	1*
Btu/ft ² -h	W/m ²	3.1546
Btu/ft ² -h-°F	W/m ² -°C	5.6783
Btu-ft/ft ² -h-°F	kcal/m ² -h-K	4.882
	W-m/m ² -°C	1.73073
	kcal/m-h-K	1.488

To convert from	To	Multiply by†
cal _{IT}	Btu	3.9683×10^{-3}
	ft-lb _f	3.0873
	J	4.1868*
cal	J	4.184*
cm	in.	0.39370
	ft	0.0328084
cm ³	ft ³	3.531467×10^{-5}
	gal (U.S.)	2.64172×10^{-4}
cP (centipoise)	kg/m-s	$1* \times 10^{-3}$
	lb/ft-h	2.4191
	lb/ft-s	6.7197×10^{-4}
cSt (centistoke)	m ² /s	$1* \times 10^{-6}$
faraday	C/g mol	9.648670×10^4
ft	m	0.3048*
ft-lb _f	Btu	1.2851×10^{-3}
	cal _{IT}	0.32383
	J	1.35582
ft-lb _f /s	Btu/h	4.6262
	hp	1.81818×10^{-3}
ft ² /h	m ² /s	2.581×10^{-5}
	cm ² /s	0.2581
ft ³	cm ³	2.8316839×10^4
	gal (U.S.)	7.48052
	L	28.31684
ft ³ -atm	Btu	2.71948
	cal _{IT}	685.29
	J	2.8692×10^3
ft ³ /s	gal (U.S.)/min	448.83
gal (U.S.)	ft ³	0.13368
	in. ³	231*
gravitational constant	N-m ² /kg ²	6.673×10^{-11}
gravity acceleration, standard	m/s ²	9.80665*
h	min	60*
	s	3600*
hp	Btu/h	2544.43
	kW	0.74624
hp/1000 gal	kW/m ³	0.197
in.	cm	2.54*
in. ³	cm ³	16.3871
J	erg	$1* \times 10^7$
	ft-lb _f	0.73756
kg	lb	2.20462
kWh	Btu	3412.1
L	m ³	$1* \times 10^{-3}$
lb	kg	0.45359237*
lb/ft ³	kg/m ³	16.018
	g/cm ³	0.016018
lb _f /in. ²	N/m ²	6.89473×10^3
lb mol/ft ² -h	kg mol/m ² -s	1.3562×10^{-3}
	g mol/cm ² -s	1.3562×10^{-4}
light, speed of	m/s	2.997925×10^8

To convert from	To	Multiply by†
m	ft	3.280840
	in.	39.3701
m^3	ft^3	35.3147
	gal (U.S.)	264.17
N	dyn	$1* \times 10^5$
	lb_f	0.22481
N/m^2	$lb_f/in.^2$	1.4498×10^{-4}
Planck constant	J-s	6.626196×10^{-34}
proof (U.S.)	percent alcohol by volume	0.5
ton (long)	kg	1016
	lb	2240*
ton (short)	lb	2000*
ton (metric)	kg	1000*
	lb	2204.6
yd	ft	3*
	m	0.9144*

† Values that end in an asterisk are exact, by definition.

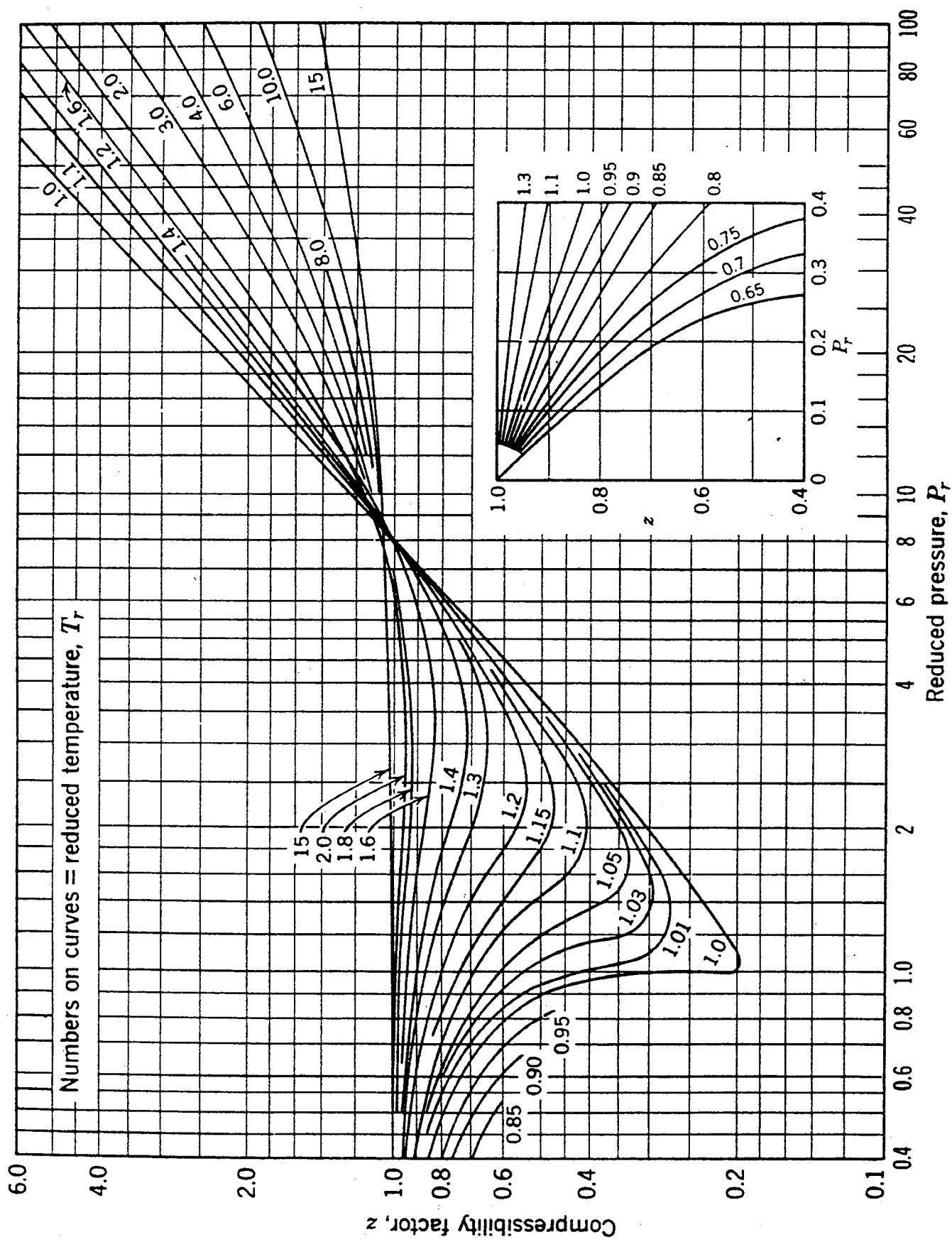

FIG. The compressibility chart.

